

Ivan Nemanič, Lilijana Nedič

Slovenski film na temo NOB

Ivan Nemanič

Filmski dokumenti 1941—1945

1941—1945, PREGLED

1. GRAD TURJAK
2. BAZA 20 NA KOČEVSKEM ROGU — ZIMA
3. PARTIZANSKI DOKUMENTI II
4. PLAVOGARDISTI NA POLOŽAJU
5. PARADA SLOVENSKIH DOMOBRANCEV
6. JELENDOL
7. PRISEGA DOMOBRANCEV NA STADIONU
8. VELIKO PROTIKOMUNISTIČNO ZBOROVANJE NA KONGRESNEM TRGU
9. PARTIZANSKI DOKUMENTI III
10. ORGANIZACIJA TODT
11. PARTIZANSKI DOKUMENTI V
12. PARTIZANSKI DOKUMENTI XI
13. MOST NA KOLPI
14. PARTIZANSKI DOKUMENTI VII
15. PARTIZANSKI DOKUMENTI VIII
16. PARTIZANSKI DOKUMENTI IV
17. LJUBLJANA OB OSVOBODITVI
18. LJUBLJANA SPOMINU PADLIH
19. POGREB TURJAŠKIH ŽRTEV
20. PARTIZANSKI DOKUMENTI IX
21. PARTIZANSKI DOKUMENTI X
22. PARTIZANSKI DOKUMENTI VI

1943

1. **GRAD TURJAK**

met — 227 m; tp — 35 mm, č/b, st; h — Arhiv Slovenije, lavand, kopija *Ruševine gradu Turjak po partizanskem zavzetju belogardistične po-stopjanke septembra 1943. leta.*

1943—1944

2. **PARTIZANSKI DOKUMENTI I**

BAZA 20 NA KOČEVSKEM ROGU — ZIMA

f — Božidar Jakac; met — 180 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Baza 20 na Kočevskem Rogu. Člani IOOF na Kočevskem Rogu pozimi 1943—44. Preskrbovanje.

Film je bil posnet pri neprimerni svetlobi, zato članov IOOF ni mogoče prepoznati. Ti so v letu 1943—44 bili: Josip Vidmar-Saša, Boris Kidrič-Peter Kalan, Franc Leskošek-Luka, dr. Marijan Breclj-Miha B., Jože Rus-Andrej Hribar, Tone Fajfar-Gašper Jeraj, Edvard Kocbek-Pavle Tratar, Franjo Lubej-Drejče Jaklič, Zoran Polič-Marko Skalan, Edvard Kardelj-Krištof in od februarja 1944 še France Bevč.

Kočevje po kapitulaciji Italije leta 1943.

Viri: Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

3. **PARTIZANSKI DOKUMENTI II**

BAZA 20, XV. BRIGADA NA POHODU, BELA KRAJINA V SNEGU, ZAVEZNIŠKA LETALA NAD BELO KRAJINO, MOST PRI OTOVCU, MITING V SOKOLSKEM DOMU V ČRNOMLJU, MARJAN KOZINA, TURJAK.

f — Božidar Jakac, Čoro Škodlar, Stane Viršek; met — 158 m; tp — 35 mm, č/b, st; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Baza 20 na Kočevskem Rogu. Tatjana Jakac. XV. brigada 11. septembra 1944 na poti iz Srednje vasi proti Črmošnjicam (1). Čoro Škodlar, načelnik odseka za kinematografijo pri SNOS in Boris Čižmek, komandant XIV. brigade ali zaščitne brigade Glavnega štaba NOV in POS v Črmošnjicah (K Božidar Jakac). Bela krajina v snegu (K Čoro Škodlar). Straža Glavnega štaba NOV in POS na Lokvah pri Črnomlju. Zavezniška letala 25. decembra 1944 nad Belo krajino (K Stane Viršek). Porušen most na Otovcu pri Črnomlju in razbiti železniški vagoni (K Čoro Škodlar). Miting v sokolskem domu v Črnomlju. Govori Josip Vidmar. Navzoči: dr. Ivan Ribar, Edvard Kocbek in drugi. Partizanski pevski zbor. Delavnice Glavnega štaba NOV in POS v Starih žagah.

Partizanski skladatelj Marjan Kozina v Sadinji vasi. Turjak, porušeni grad (K Čoro Škodlar). Vaška straža. Utrjena italijanska postojanka Čušperk, pred njo italijanski vojaški oddelek (K snemalec neznan).

Viri: Podatki Božidarja Jakca, Čora Škodlarja in Staneta Virška.
Literatura: Rudi Vogrič, Boj Belokranjcev, Ljubljana 1973, str. 302 (1).

1943—45

4. **PLAVOGARDISTI NA POLOŽAJU**

met — 20 m; tp — 16 mm, č/b, nemi; h — Arhiv Slovenije
Plavogardisti v taborišču. V vrsti odhajajo na položaj v gozdu.

1944

5. **PARADA SLOVENSКИH DOMOBANCEV V LJUBLJANI**

met — 77 m; tp — 35 mm, č/b, nemi; h — Arhiv Slovenije
Parada domobrancev po ulicah Ljubljane za dan zaprisege Hitlerju 20. aprila 1944.

Viri: Domobranstvo je priseglo zvestobo svoji domovini, Slovenec 21. april 1944, št. 91.

6. **JELENDOL**

met — 86; tp — 35 mm, č/b, st; p — Emona film; h — Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Jelendolske žrtve.

7. **PRISEGA DOMOBANCEV NA STADIONU**

met — 453 m (JK), 473 m (AS); tp — 35 mm, č/b, st; zvočni; p — Emona film, h — Jugoslovanska kinoteka, kopija; Arhiv Slovenije, kopija

Prisega domobrancev Hitlerju na stadionu na Bežigradom v Ljubljani pred generalom Leonom Rupnikom, predsednikom Pokrajinske uprave, ljubljanskim škofom dr. Gregorijem Rožmanom in generalom Erwinom Rösenerjem, SS višjim skupinskim vodjem.

Viri: Domobranstvo je priseglo zvestobo svoji domovini, Slovenec, 21. april 1944, št. 91. — Slovenec, 22. april 1944, št. 92. — France Brenk, Slovenski NOB film, Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja, letnik XI, št. 25, 1975, str. 56.

8. **VELIKO PROTİKOMUNISTIČNO ZBOROVANJE NA KONGRESNEM TRGU V LJUBLJANI 29. 6. 1944**

met — 453 m (JK), 473 m (AS); tp — 35 mm, č/b, st, zvočni; p — Emona film; h — Jugoslovanska kinoteka, kopija; Arhiv Slovenije, dub neg, kopija

Zborovanje, ki so ga priredili slovenski domobranci in nemški okupatorji na Kongresnem trgu (danes Trgu osvoboditve) v Ljubljani proti narodnoosvobodilnemu boju 29. junija 1944. Udeležili so se ga: zastopnik generala Erwina Rösenerja podpolkovnik Viljem Blöcher, svetovalec pri Pokrajinski upravi Ljubljanske pokrajine dr. Hermann Doujak, podpolkovnik in vodja propagande za tisk in kulturo pri Pokrajinski upravi Ljubljanske pokrajine Erich Bade, ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, general in predsednik Pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine Leon Rupnik, zastopniki domobranske policije in drugi. Na zborovanju so govorili: dr. Ludovik Puš, šef propagandnega oddelka Pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine, Izidor Cergol, šef propagande domobrancev, dr. Branko Alujevič, predsednik Delavske pokrajinske zveze, poročnik dr. Stanko Kociper, Franc Jančigaj, generalni tajnik mestnih uradov, in general Leon Rupnik.

Viri: Mogočna protikomunistična manifestacija v Ljubljani, Slovenec, 1. julij 1944, št. 148. — France Brenk, Slovenski NOB film, Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja, letnik XI, Ljubljana 1975, str. 56. — Arhiv SRS, Triglav film, fasc. 4.

9. ORGANIZACIJA TODT

met — 267 m; tp — 35 mm, č/b, st; h — Arhiv Slovenije, lavand, kopija

Prihod generala in predsednika Pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine Leona Rupnika na sedanji Trg osvoboditve v Ljubljani 29. oktobra 1944. Delovne enote organizacije Todt in slovenski domobranci med mašo na današnjem Trgu osvoboditve. Govor Leona Rupnika. Tribuna, udeleženci na tribuni. General Rupnik pregleda četo domobrancev. Parada domobrancev, narodnih noš in delovnih enot organizacije Todt pred tribuno.

Viri: »Narodni pionirji« stopajo ob stran domobrancem, Slovenec, 29. oktober 1944, št. 249 a.

1944—1945

10. PARTIZANSKI DOKUMENTI III

PREVOZ RANJENCEV V BELI KRAJINI, GRADNJA MOSTU ČEZ KOLPO, ZAVEZNIŠKA LETALA NAD BELO KRAJINO, PRIHOD 5. PREKOMORSKE V ČRNOMELJ, FERDO VESEL.

f — Božidar Jakac, Stane Viršek; met — 155 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Prevoz ranjencev z vozovi v Srednji vasi pri Črmošnjicah. Sprejemna postaja za ranjence v Srednji vasi (K Božidar Jakac). Gradnja mostu čez Kolpo marca 1945. Zavezniška letala nad Črnomljem (K Stane Viršek).

Miting v neznanem kraju, zastave, transparenti. Prihod V. prekomorske brigade v Črnomelj 17. aprila 1945 (K Stane Viršek). Ferdo Vesel, slovenski slikar (1861—1946), obisk na njegovem domu (K Božidar Jakac). Množica pri Tromostovju ob prihodu osvoboditeljev v Ljubljano 9. maja 1945.

Zavezniška letala spuščajo s padali pri Črnomlju razno opremo (K Stane Viršek).

Viri: Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

Literatura: Rudi Vogrič, Boj Belokranjcev, Ljubljana 1973, str. 496.

11. PARTIZANSKI DOKUMENTI V

PRIPRAVA ZA PRIHOD V. PREKOMORSKE V ČRNOMLJU, BORBA OB KOLPI, VAJE ISKALCEV MIN, PARTIZANSKA KOLONA, JANEZ HRIBAR V SEMIČU, MITING V ČRNOMLJU, FRANC ROZMAN NA MRTVAŠKEM ODRU, POGREB ZAVEZNIŠKIH LETALCEV, LETALIŠČE V BELI KRAJINI, VAJE MINERJEV, BORCI NA POLOŽAJU.

f — Božidar Jakac, Stane Viršek, Čoro Škodlar; met — 298 m; tp — 35 mm; č/b; st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Zbor zaščitnega bataljona VII. korpusa in Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije. Priprava v Črnomlju na prihod V. prekomorske brigade. Urejanje okolice sokolskega doma v Črnomlju, kjer je bilo 19. februarja 1944 zasedanje SNOS-a. Borba ob Kolpi v Beli krajini, juriš. Vaje iskalcev min (K Stane Viršek). Partizanska kolona pri Semiču. Zbor in pregled orožja. Janez Hribar, komisar VII. korpusa, v Semiču marca 1945. Stane Viršek snema s kamero (K Čoro Škodlar).

Miting v Črnomlju marca 1945, razstava »Vse za fronto«. Govori Tomo Brejc (1904—1964), član nadzorne komisije pri SNOS-u in urednik »Delavske enotnosti«. Franc Rozman, komandant Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije na mrtvaškem odru novembra 1944. Pogreb petih zavezniških letalcev v Črnomlju 2. aprila 1945 (K Stane Viršek).

Božidar Jakac s kamero ob sprevodu. Letališče v Krasincu v Beli krajini. Letala na letališču. Razna oprema, ki so jo pripeljala letala. Janez Hribar, komisar VII. korpusa, govori zaščitnemu bataljonu VII. korpusa. Vaje minerjev, mine. Radiooddajna postaja v Beli krajini na območju med Semičem in Krasincem. Boj pri Adlešičih marca 1945. Borci na položaju, strojnica v zaklonu (K Stane Viršek).

Miting v Črnomlju, partizanska enota na trgu. Govori Tomo Brejc. Godba.

Viri: Skupščina občine Črnomelj, matični urad, mrliška knjiga 1924—1946. — Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

1945

12. **PARTIZANSKI DOKUMENTI XI**

PARTIZANI V ADLEŠIČIH, BORBA V ADLEŠIČIH, MOST NA OTOVCU, LETALIŠČE V BELI KRAJINI.

f — Čoro Škodlar, Stane Viršek; met — 288 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Partizani v Adlešičih po borbi. Pisanje parol po zidovih. Ruševina po požaru v Adlešičih. Streljanje topov med borbo pri Adlešičih marca 1945. Prevoz topovskih granat med borbo pri Adlešičih (K Stane Viršek). Porušeni železniški most na Otovcu in razbiti vagoni pod njim pozimi (K Čoro Škodlar).

Letališče na Krasincu v Beli krajini in transportna angleška letala, iztovarjanje različne opreme. Letalo v zraku, spuščanje opreme s padali. Milan Lah, violinist Karel Rupel in Boris Ziherl februarja ali marca 1945 v letalu. Odhod letala (K Stane Viršek).

Viri: Podatki Staneta Virška.

Literatura: Rudi Vogrič, Boj Belokranjcev, Ljubljana 1973, str. 497.

13. **MOST NA KOLPI**

f — Božidar Jakac; met — 58 m (negativ); 8 m (pozitiv); tp — 16 mm, č/b; nemi; h — Arhiv Slovenije

Ferdo Vesel, slovenski slikar (1861—1946), obisk na njegovem domu. Gradnja mostu na Kolpi v Vinici marca 1945. Splav pelje kamion preko reke. Velikonočna procesija v Črnomlju 1. aprila 1945. leta. Pogreb zavezniških letalcev v Črnomlju in Vojni vasi 2. aprila 1945.

Viri: Skupščina občine Črnomelj, matični urad, mrliška knjiga 1924—1946. — Podatek Božidarja Jakca.

14. **PARTIZANSKI DOKUMENTI VII**

PRIHOD V. PREKOMORSKE V ČRNOMELJ, ISTA ENOTA V VINICI
f — Stane Viršek; met — 65 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Prihod V. prekomorske brigade v Črnomelj 17. aprila 1945. Most v Vinici. Prehod V. prekomorske brigade preko mostu v Vinici 17. aprila 1945. Dušan Kveder-Tomaž, komandant Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije, Ivan Maček, general-major. Partizanska enota z mulami na poti na položaj pred borbo v Adlešičih 22. marca 1945. V. prekomorska brigada v Vinici in Črnomlju 17. aprila 1945.

Viri: Arhiv IZDG Ljubljana, Glavni štab Slovenije, fasc. 72, Komanda belokranjskega vojnega področja, informacijsko poročilo Glavnemu štabu Slovenije o napadu sovražnika na Adlešiče 22. marca 1945. — Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

15. **PARTIZANSKI DOKUMENTI VIII**

GRADNJA MOSTU ČEZ KOLPO, PRIHOD V. PREKOMORSKE V
VINICO IN V ČRNOMELJ

f — Stane Viršek; met — 274 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Gradnja mostu preko Kolpe v Vinici v marcu 1945. Prehod V. prekomorske brigade preko mostu v Vinici 17. aprila 1945. Prevoz partizanske enote pri mostu. Miniranje in razstrelitev skalovja pri mostu. Mobiliziranci v Vinici. V. prekomorska brigada v Vinici. Dušan Kveder-Tomaž, komandant Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije. Tank na Hrvaškem. Kolona partizanov z mulami, maskiranje in streljanje s topovi med borbo pri Adlešičih. V. prekomorska brigada v Črnomlju 17. aprila 1945. Zbor brigade pod železniško postajo, govor Dušana Kvedra-Tomaža, komandant brigade Stane Kahne. Mimohod V. prekomorske brigade v Vinici in Črnomlju.

Viri: Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

Literatura: Rudi Vogrič, Boj Belokranjcev, Ljubljana 1973, str. 496.

16. **PARTIZANSKI DOKUMENTI IV**

GRADNJA MOSTU, V. PREKOMORSKA, PROCESIJA V ČRNOMLJU,
POGREB ZAVEZNIŠKIH LETALCEV

f — Božidar Jakac, Stane Viršek; met — 158 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Gradnjo mostu v Vinici. Prihod V. prekomorske brigade v Črnomelj 17. aprila 1945 (K Stane Viršek).

Velikonočna procesija v Črnomlju 1. aprila 1945 (K Božidar Jakac). Svečanosti ob pogrebu zavezniških letalcev v Črnomlju in pogreb v Vojni vasi 2. aprila 1945.

Viri: Podatki Božidarja Jakca in Staneta Virška.

Literatura: Rudi Vogrič, Boj Belokranjcev, Ljubljana 1973, str. 49.

17. **LJUBLJANA OB OSVOBODITVI**

f — Metod Badjura, Janko Balantič, dr. Marijan Förster, Rudi Omota; met — 476; tp — 35 mm, č/b, nemi; h — Arhiv Slovenije, kopija

Panorama Ljubljane z gradom v ozadju. Prihod partizanskih enot z Dolenjske po cesti med Škofljico in Ljubljano. Množica prebivalcev Ljubljane pozdravlja na Tržaški cesti prihod narodne vlade v Ljubljano 10. maja 1945. Partizani na kamionih na Tržaški cesti. Portreta Stalina in Tita na Drami. Množica pred glavno pošto pozdravlja osvoboditelje. Povorka na Dunajski (sedaj Titovi) cesti. Partizani na kamionih. Množica pozdravlja osvoboditelje na Tromostovju. Nemški vojni ujetniki na Tromostovju. Čopova ulica. Partizani z godbo na

Miklošičevi cesti in žastave na hotelu Union. Množica pred magistratom pozdravlja osvoboditelje, ki prihajajo po Mestnem in Starem trgu. Narodne noše in množica na Kongresnem (sedaj Trg osvoboditve) trgu Na balkonu univerze: člani narodne vlade Slovenije Boris Kidrič, Aleš Bebler, Ferdo Kozak, Janez Hribar, Franc Leskošek, Josip Vidmar in predstavnik sovjetske vojaške misije Žavaronkov.

18. LJUBLJANA SPOMINU PADLIH

met — 37 m; tp — 35 mm, č/b, nemi; h — Arhiv Slovenije, neg. kopija

Spominska svečanost na Kongresnem trgu (sedaj Trg osvoboditve) v Ljubljani. Govorijo komandant Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije general-major Dušan Kveder-Tomaž, dr. Metod Mikuž, verski referent pri Glavnem štabu Slovenije in zastopnika zavezniških vojaških misij (12. maj 1945).

Viri: Ljubljana spominu padlih, Slovenski poročevalec 13. maj 1945, št. 18.

19. POGREB TURJAŠKIH ŽRTEV

met — 78 m; tp — 35 mm, č/b, nemi; h — Arhiv Slovenije, lavand, kopija

Pogrebne slovesnosti dne 19. maja 1945 na Žalah v Ljubljani za žrtvami, ki so jih 4. maja 1945 na Turjaku pobili domobranci. Slovesnosti je vodil dr. Metod Mikuž.

Viri: Slovo od mučnikov in junakov, Slovenski poročevalec, 20. maj 1945, št. 24.

20. PARTIZANSKI DOKUMENTI IX

ZBOROVANJE OB PRIHODU NARODNE VLADE SLOVENIJE V LJUBLJANO, RIŽARNA V TRSTU PO OSVOBODITVI, ZBOROVANJE (OB PRIHODU) V LJUBLJANO

f — Stane Viršek, neznan snemalec; met — 211 m; tp — 35 mm, č/b, st., nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Prihod narodne vlade Slovenije v Ljubljano 10. maja 1945. Sprejem na Kongresnem trgu (sedaj Trg osvoboditve). Množica na Kongresnem trgu. Narodne noše. Slovenski pesnik Oton Župančič (1878—1949) govori z balkona univerze. Godba. Nemški ujetniki v Mostah na mostu čez Ljubljanico. Partizanske kolesarske enote pri Tivoliju ob prihodu v Ljubljano. Na balkonu univerze: Josip Vidmar, predsednik SNOS-a, Boris Kidrič, predsednik narodne vlade Slovenije, Janez Hribar, minister za poljedelstvo narodne vlade Slovenije, Oton Župančič in drugi. Rižarna v Trstu po osvoboditvi. Sledovi uničenja. Prihod tankovske brigade po Tržaški cesti v Ljubljano. Tribuna ob Bleiweisovi (sedaj Prešernovi) cesti. Kongresni trg (sedaj Trg osvoboditve). Člani narodne

vlade Slovenije na balkonu univerze 10. maja 1945: Josip Vidmar, Boris Kidrič, Franc Leskošek. Govor predstavnika sovjetske vojaške misije majorja Žavaronkova in Borisa Kidriča. Komandant brigade Fontanot Lado Krašovec. Srečanje Otona Župančiča z Josipom Vidmarjem, Borisom Kidričem in drugimi člani slovenske narodne vlade.

Viri: Zakon o ustanovitvi narodne vlade Slovenije, Slovenski poročevalec, 9. maj 1945, št. 1. — Ljubljana pozdravlja svojo narodno vlado, Slovenski poročevalec, 11. maj 1945, št. 3.

21. PARTIZANSKI DOKUMENTI X

ZBOROVANJE V TRSTU MAJA 1945 OB OSVOBODITVI, PRIHOD TANKOVSKÉ BRIGADE V LJUBLJANO (IZ TRSTA).

f — Stane Viršek; met — 161 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Množica z zastavami in transparenti v Trstu na Piazza d'Unita ob osvoboditvi maja 1945. Govor Dušana Kvedra-Tomaža, komandanta Glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije in komandanta mesta Trsta, ter predstavnika tržaškega narodnoosvobodilnega odbora. Ruska vojaška misija, ki jo je vodil major Žavaronkov. Partizani garibaldinci med množico. Prihod tankovske brigade po Tržaški cesti v Ljubljano. Govor Dušana Kvedra-Tomaža in prevajanje italijanskega tolmača.

Viri: Podatki Staneta Virška.

22. PARTIZANSKI DOKUMENTI VI

ZBOROVANJE ANTIFAŠISTIČNE ZVEZE V LJUBLJANI, PRVI KONGRES OF V LJUBLJANI.

f — Stane Viršek in neznani snemalec; met — 190 m; tp — 35 mm, č/b, st; nemi; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji

Zborovanje Antifašistične ženske zveze 9.—11. junija 1945 v Ljubljani, v dvorani Union. V delovnem predsedstvu Vida Tomšič, minister za socialno politiko v narodni vladi Slovenije. Govor sovjetske delegatke Evgenije Alekko na zborovanju.

I. kongres Osvobodilne fronte v Ljubljani v Tivoliju 15.—17. julija 1945. Na tribuni: France Bevk, predsednik Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje, Franc Leskošek, minister za industrijo in rudarstvo narodne vlade Slovenije, Boris Kidrič, predsednik narodne vlade Slovenije, dr. Ferdo Kozak, minister prosvete narodne vlade Slovenije, Lidija Šentjunc, organizacijski sekretar CK KPS in drugi. Govori Josip Vidmar, predsednik SNOS-a (K Stane Viršek).

Manifestacije na Reki po osvoboditvi. Množica z zastavami in transparenti na ulicah (snemalec neznan).

Viri: Ženske iz vse Slovenije zborujejo, Slovenski poročevalec, 10. junij 1945, št. 43. — Prvi kongres Osvobodilne fronte Slovenije v znamenju enotnosti dela, Slovenski poročevalec, 17. julij 1945, št. 75.

Filmska proizvodnja 1945—1980

FILMSKI OBZORNIK

1. FILMSKI OBZORNIK MAJ 1946
2. FILMSKI OBZORNIK AVGUST 1946
3. FILMSKI OBZORNIK SEPTEMBER 1946
4. FILMSKI OBZORNIK OKTOBER 1946
5. FILMSKI OBZORNIK 12
6. FILMSKI OBZORNIK 26
7. FILMSKI OBZORNIK 34
8. FILMSKI OBZORNIK 36
9. NOVI OBZORNIK ŠT. 3
10. NOVI OBZORNIK ŠT. 4

1946

1. FILMSKI OBZORNIK MAJ 1946. OB PETI OBLETNICI OSVOBODILNE FRONTE

1. OKUPATOR NA POHODU.
2. OTVORITEV RAZSTAVE OF.
3. IZLETI V PARTIZANSKE KRAJE.
4. NASTOP NA STADIONU.
5. TRIGLAVSKI SMUK.

p — Filmsko podjetje FNRJ Direkcija za Slovenijo v Ljubljani; rd — Dušan Povh; f — Metod Badjura, France Cerar, Dimitrij Macarol, Ivan Marinček; g — arhivska; mt — Ivan Marinček; met — 308 m; tp — 35 mm, č/b, st; od — maj 1946; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

2. FILMSKI OBZORNIK AVGUST 1946

1. MANIFESTACIJE LJUDSKIH MNOŽIC V TRSTU, PULJU, TRŽIČU IN DRUGIH MESTIH
2. ODHOD JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE NA MIROVNO KONFERENCO V PARIZ

p — Triglav film; rd — Dušan Povh; f — Metod Badjura, France Cerar, Ivan Marinček, Edo Ribarič, Edi Šelhaus, Anton Smeh; g — arhivska; mt — Ivan Marinček; met — 276 m; tp — 35 mm, č/b, st; od — avg. 1946; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, or neg, 2 kopiji

3. **FILMSKI OBZORNIK SEPTEMBER 1946**

1. LJUBLJANA — LJUDSTVO SODI IZDAJALCE

p — Triglav film; rd — Dušan Povh; f — Anton Smeh; g — arhivska; mt — Milka Badjura; met —; tp — 35 mm, č/b, st; od — sept. 1946; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

4. **FILMSKI OBZORNIK OKTOBER 1946**

1. OB VRNITVI NAŠE DELEGACIJE IZ PARIZA

p — Triglav film; rd — Dušan Povh, France Kosmač; f — Metod Badjura, Karol Božič, Ivan Marinček, Anton Smeh; g — arhivska; mt — Ivan Marinček, Milka Badjura; met —; tp — 35 mm, č/b, st; od — okt. 1946; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, or neg, 2 kopiji

1947

5. **FILMSKI OBZORNIK 12**

1. POGREB PARTIZANSKIH BORCEV

p — Triglav film; rd — Mirko Mahnič; f — Anton Smeh; g — Ciril Cvetko; mt — Milka Badjura; met —; tp — 35 mm, č/b, st. od — 1947; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, neg, kopija

1948

6. **FILMSKI OBZORNIK 26**

2. WESTFALCI V DOMOVINI

3. PROCES PROTI GESTAPOVCEM

p — Triglav film; rd — Ernest Adamič; r — Ernest Adamič; f — Anton Smeh (2), Viki Pogačar (3); g — arhivska; mt — Boris Strochsack (2), Dušan Povh (3); met —; tp — 35 mm, č/b, st; od — 1948; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

1949

7. **FILMSKI OBZORNIK 34**

1. PRENOS POSMRJNIH OSTANKOV KOROŠKEGA HEROJA FRANCETA PASTIRKA-LENARTA

p — Triglav film; rd — Boris Režek; f — Viki Pogačar; g — arhivska; mt — Darinka Peršin, Mira Lavrič; met — ; tp — 35 mm, č/b, st; od — 1949; h — Arhiv Slovenije, 1 kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

8. **FILMSKI OBZORNIK 36**

PREKOP NARODNIH HEROJEV

p — Triglav film; rd — Boris Režek; f — France Cerar, Ivan Marinček, Metod Badjura, Rudi Vavpotič, Velibor Brkić; g — arhivska; mt — Milka Badjura; met — 393 m; tp — 35 mm, č/b, st; od — 1949; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, 1 kopija; Jugoslovanska kinoteka, kopija

1955

9. **NOVI OBZORNIK ŠT. 3**

1. NJEGOVA POT — NARODNI HEROJ DAKI

p — Viba film; rd — Mirko Grobler; r — Mirko Grobler; f — Rudi Vavpotič, Veka Kokalj; g — Bojan Adamič; mt — ; met — ; tp — 35 mm, č/b, st; od — 1955; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, neg

10. **NOVI OBZORNIK ŠT. 4**

3. SPOMIN V TIŠINI (SPOMENIK PRI SV. URHU V LJUBLJANI)

p — Viba film; rd — Jane Kavčič; r — Mirko Grobler; f — Rudi Vavpotič; g — France Lampret, Dane Škerl; mt — ; met — ; tp — 35 mm, č/b, st; od — 16. 6. 1955; ž — dokumentarni; h — Arhiv Slovenije, neg

KRATKOMETRAŽNI FILMI, PREGLED

1. LJUBLJANA POZDRAVLJA OSVOBODITELJE
2. MAŠČUJMO IN KAZNUJMO
3. VOJNI ZLOČINCI BODO KAZNOVANI
4. TUJEGA NOČEMO SVOJEGA NE DAMO
5. PARTIZANSKE BOLNICE V SLOVENIJI
6. SLOVENSKO PRIMORJE
7. PARTIZANI IN TISK
8. SLOVENSKA DRAMA V LETIH 1919—1949
9. PARTIZANSKI DOKUMENTI
10. KORAKI V SVOBODO
11. SPOMINSKA RAZSTAVA OF 1941—1951

12. PO PARTIZANSKIH POTEH
13. SPOMINI NA PARTIZANSKA LETA
14. ČE BI KRKA SPREGOVORILA
15. HEJ BRIGADE
16. NAŠI DOKUMENTI ŠT. 4 — NA OKROGLICI
17. NAŠI DOKUMENTI ŠT. 5 — NA OKROGLICI
18. NA SVIDENJE NA OSTROŽNEM
19. PROČ ROKE OD NAŠE ZEMLJE
20. TRIJE SPOMENIKI
21. POT TOVARIŠTVA IN SPOMINOV
22. OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE
23. ARBISSIMA
24. JURČEK STRAŽAR
25. PRAZNIK
26. KURIR NEJČEK
27. KAKO TO BOLI
28. JURČEK V JEČI
29. PESEM BORB IN ZMAG
30. PREKOMORCI
31. VOJNA POEMA
32. APRIL 1941
33. IN MEMORIAM
34. NAŠ PRAZNIK
35. PARTIZANSKI KURIRJI
36. PORTRET MENIHA
37. LJUBLJANA MESTO-JUNAK
38. REVOLUCIJA ŠE TRAJA
39. POMLAD OB ŽICI
40. VESELI VETER
41. PESEM PADLEGA PARTIZANA
42. PO POTEH PARTIZANSKE JELOVICE
43. PESEM
44. MESTO ZA ŽICO
45. BAZA 20

1945

1. **LJUBLJANA POZDRAVLJA OSVOBODITELJE**

s — Marijan Förster; r — Marijan Förster; f — Metod Badjura, Janko Balantič, Rudi Omota; m — Marijan Förster; g — arhivska; met — 275 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Filmsko podjetje FNRJ, Direkcija za Slovenijo; h — Arhiv Slovenije, dub neg, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija; Viba film, kopija

Prihod partizanskih enot v Ljubljano 9. maja in narodne vlade 10. maja. Manifestacije prebivalcev na ljubljanskih ulicah, ki viharno pozdravijo osvoboditelje. Zbrani množici na Kongresnem trgu (sedaj Trg osvobo-

ditve) govori z balkona univerze Josip Vidmar, predsednik SNOS-a, Boris Kidrič, predsednik narodne vlade Slovenije, Oton Župančič in drugi.

Viri: Ljubljana pozdravlja svojo narodno vlado, Slovenski poročevalec, 11. maj 1945, št. 3. — Podatki Milke in Metoda Badjura in Milana Khama.

1946

2. MAŠČUJMO IN KAZNUJMO

s — Dušan Povh, France Štiglic; r — Dušan Povh; f — Metod Badjura, Dimitrij Macarol, Edi Šelhaus, arhivski posnetki Emona filma; m — Ivan Marinček; g — Bojan Adamič; met — 340 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni, p — Filmsko podjetje FNRJ, Direkcija za Slovenijo; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Zločini belogardističnega generala Leona Rupnika. Material je bil posnet za časa okupacije, nahajal se je v arhivu Emona filma v Ljubljani.

3. VOJNI ZLOČINCI BODO KAZNOVANI

s — France Štiglic; r — France Štiglic; f — Ivan Marinček; m — Ivan Marinček; g — arhivska; met — 170 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Filmsko podjetje FNRJ, Direkcija za Slovenijo; h — Arhiv Slovenije, negativ, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Sojenje vojnim zločincem Rupniku, Hacinu, Reinerju in drugim.

1947

4. TUJEGA NOČEMO SVOJEGA NE DAMO

s — Mirko Grobler; r — Mirko Grobler; f — Metod Badjura, Dimitrij Macarol, Ivan Marinček, Viki Pogačar, Edvard Šelhaus, Anton Smeh; m — Mirko Grobler; g — Blaž Arnič; met — 381 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Prihod jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske v cono B. Svečanosti, manifestacije in proslava na Lijaku.

5. PARTIZANSKE BOLNICE V SLOVENIJI

s — Zvone Sintič; r — Zvone Sintič; f — Viki Pogačar, Anton Smeh; m — Milka Badjura; g — Blaž Arnič; met — 818 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Viba film, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Dobro skrite in pazljivo varovane partizanske bolnice v Sloveniji so odigrale pomembno vlogo za časa NOB. S pomočjo fotografij je rekonstruirano delo ene največjih partizanskih bolnic. Preživeli zdravniki in bolničarji se spominjajo bojev za ohranitev življenja ranjencev.

1948

6. **SLOVENSKO PRIMORJE**

s — France Bevk; r — Metod Badjura; f — Metoda Badjura; m — Milka Badjura; g — Matija Bravničar; met — 820 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Svobodno življenje Slovenskega Primorja, ki je dolgo živelo pod fašističnim režimom.

1949

7. **PARTIZANI IN TISK**

s — France Kosmač; r — Zvone Sintič; f — Milan Kumar; m — Milan Kumar; g — Blaž Arnič; met — 1441m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Viba film, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg

Rekonstrukcija delovanja ilegalnih partizanskih tiskarn v obdobju NOB.

8. **SLOVENSKA DRAMA V LETIH 1919—1949**

s — Jože Gale; r — Jože Gale; f — Ivan Marinček; m — Ivan Marinček; g — Marijan Lipovšek; met — 647 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Jugoslovanska kinoteka, or neg, 3 kopije

Tridesetletno delovanje slovenske drame in njen doprinos k razvoju slovenske gledališke tradicije.

1950

9. **PARTIZANSKI DOKUMENTI**

s — Jože Gale; r — Jože Gale; f — arhivski material; m — Jože Gale; g — Filip Bernard; met — 617 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Viba film, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, 2 kopiji

Pregled pomembnejših dogodkov iz obdobja NOB, ki so jih posneli slovenski partizanski snemalci. Film se končuje z osvoboditvijo Ljubljane in vzpostavitvijo slovenske narodne vlade.

1951

10. KORAKI V SVOBODO

s — France Kosmač; r — Jane Kavčič; f — Viki Pogačar, arhivski material; m — Jane Kavčič; g — Bojan Adamič; met — 387 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Iz arhivskega materiala izoblikovan pregled najpomembnejših dogodkov v razvoju od ustanovitve OF do predaje upravljanja tovarn v roke delavcev.

11. SPOMINSKA RAZSTAVA OF 1941—1951

s — France Kosmač; r — France Kosmač; f — France Cerar; m — France Kosmač; g — arhivska; met — 202 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Reportaža s spominske razstave OF: fotografije, materiali, dokumenti.

12. PO PARTIZANSKIH POTEH

s — Mirko Grobler; r — Mirko Grobler; f — Metod Badjura, France Cerar, Viki Pogačar, Anton Smeh; m — Mirko Grobler; g — arhivska; met — 300 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg; Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Reportaža s pohoda po najpomembnejših poteh, po katerih so hodile partizanske enote v Sloveniji. Pohod je organiziran ob desetletnici obožene vstaje slovenskega naroda.

1952

13. SPOMINI NA PARTIZANSKA LETA

s — Igor Pretnar; r — Igor Pretnar; f — Viki Pogačar, Rudi Vavpotič, arhivski posnetki; m — Igor Pretnar; g — arhivska; met — 356 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Jugoslovanska kinoteka, or neg, kopija

Udeleženci NOB na pohodu po poteh partizanskih brigad. Njihovi spomini so oživiljeni s pomočjo arhivskih posnetkov in rekonstrukcijo posameznih pomembnejših dogodkov.

14. **ČE BI KRKA SPREGOVORILA**

s — France Kosmač; r — France Kosmač; f — France Cerar; m — France Kosmač; g — arhivska; met — 441 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Jugoslovanska kinoteka, or neg, 2 kopiji

Spomini na partizane in njihove boje v dolini Krke.

15. **HEJ BRIGADE**

s — Zvone Sintič, Ciril Kosmač; r — Zvone Sintič; f — France Cerar, Milan Kumar; m — Milan Kumar; g — arhivska; met — 348 m; tp — 35 m, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija; Jugoslovanska kinoteka, kopija

Proslava ob desetletnici ustanovitve slovenskih partizanskih brigad v Dolenjskih Toplicah.

1953

16. **NAŠI DOKUMENTI ŠT. 4 — NA OKROGLICI**

s —; r — Milan Kumar; f — Milan Kumar, Viki Pogačar, France Cerar, Veka Kokalj; m —; g —; met — 285 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija, Jugoslovanska kinoteka, or neg

Reportaža o zboru na Okroglici, na katerem je govoril tudi predsednik Tito.

17. **NAŠI DOKUMENTI ŠT. 5 — NA OKROGLICI**

s —; r — Milan Kumar; f — Milan Kumar, Viki Pogačar, France Cerar; m —; g — arhivska; met — 257 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, kopija

Zbor na Okroglici — barvna varianta.

18. **NASVIDENJE NA OSTROŽNEM**

s — France Kosmač; r — Mirko Grobler; f — Rudi Vavpotič; m — Mirko Grobler; g — arhivska, France Lampret; met — 412 m; tp — 35 mm č/b, st; p — Triglav film; h —

Pohod štajerske grupe partizanskih odredov.

1955

19. **PROČ ROKE OD NAŠE ZEMLJE**

s — Jože Gale; r — Jože Gale; f — arhivski posnetki; m — Jože Gale; g — arhivska; met — 142 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h — Jugoslovanska kinoteka, or neg

Etnični in geografski faktor zahtevata, da Slovensko primorje ostane integralni del Jugoslavije. Film je zmontiran iz arhivskega materiala na motto »Dalje ruke od naše zemlje« (besede tovariša Tita).

1958

20. **TRIJE SPOMENIKI**

s — Dušan Povh; r — Dušan Povh; f — Ivan Marinček; m — Dušan Povh; g — Blaž Arnič; met — 448 m; tp — 35 mm, č/b, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg

Dokumentarni film iz dokumentov in fotografij iz muzeja NOB, ki prikazujejo fašistično nasilje v Sloveniji.

21. **POT TOVARIŠTVA IN SPOMINOV**

s — Jože Bevc, Dušan Povh; r — Jože Bevc; f — Ivan Marinček, arhivski posnetki; m — Dušan Povh; g — arhivska; met — 362 m; tp — 35 mm, č/b, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija

Reportaža s teka ob žici okupirane Ljubljane in arhivski material iz NOB.

1959

22. **OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE**

s — Marko Rožman, Dušan Povh; r — Dušan Povh; f — Ivan Marinček; m — Dušan Povh; g — arhivska; met — 250 m; tp — 35 mm, č/b, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg

Reminiscence na okupacijo mesta in odporniško gibanje, ki se porajajo vsako leto ob Teku ob žici okupirane Ljubljane.

23. **ARBISSIMA**

s — Mirče Šušmel, Jože Pogačnik; r — Jože Pogačnik; f — Viki Pogačar; m — Darinka Peršin; g — Borut Lesjak; met — 295 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Viba film; h — Viba film

Dokumentarni film o otoku Rabu, kjer je umrlo v taborišču 4085 Slovencev. Danes je to idilično letovišče, kamor prihajajo kot turisti tudi stari »znanci« iz preteklosti.

1961

24. **JURČEK STRAŽAR**

s — Marta Koch; r — Zvone Sintič; f — Veka Kokalj; sc — Marjan Amalietti; an — Marjan Amalietti; g — Mojmir Sepe; met — 292 m; tp — 35 mm, barvni, ws; ž — animirani, lutkovni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg

Mali Jurček dobi nalogo, da straži Nemce. Ker je neizkušen, mu pobegnejo. Pobeglim Nemcem pride na pomoč tank, pred katerim so partizani nemočni, toda Jurček ga s svojimi malimi bombicami sam onemogoči.

25. **PRAZNIK**

s — Dušan Povh; r — Dušan Povh; f — Ivan Marinček, Žaro Tušar; m — Dušan Povh; g — arhivska; met — 300 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija

Srečanje starih borcev z mlado generacijo na Dan vstaje slovenskega naroda 22. julija 1961.

26. **KURIR NEJČEK**

s — Vida Brest; r — Miki Muster; f — Janez Mally; m — Ivo Lehpa-mer; gr — Miki Muster; an — Miki Muster; g — France Lampret; met — 240 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — animirani; p — Viba film, h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija

Partizanski kurir Nejček podnevi pase ovce in opazuje premike nemških čet, ponoči pa o njih obvešča partizane.

27. **KAKO TO BOLI**

s — Bogdan Pogačnik; r — Jože Pogačnik; f — Viki Pogačar; m — Dušan Povh; g — Alojz Srebotnjak; met — 472 m; tp — 35 mm, barvni, ws; ž — dokumentarni; p — Triglav film; h —

Dokumentarni film o grozodejstvih v zaporih v Begunjah.

1964

28. **JURČEK V JEČI**

s — Marta Koch; r — Zvone Sintič; f — Veka Kokalj; an — Dušan Hrovatin; sc in lutke — Marijan Amalietti; g — Mojmir Sepe; mt — Ivo Lehpamer; met — 260 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — animirani, lutkovni; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije

Dogodivščine malega Jurčka, ki s pomočjo dimnikarja in njegove mule prelišči Nemce in prinese kruh iz vasi partizanom v gozd.

29. **PESEM BORB IN ZMAG**

s — Zvone Sintič; r — Zvone Sintič; f — Veka Kokalj, arhivski posnetki; sc — Milan Lakovič; m — Darinka Peršin; g — Janez Kuhar; met — 355 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija

Film o razvoju in pomenu partizanske pesmi kot spremljevalke partizanskih enot v boju za svobodo.

1965

30. **PREKOMORCI**

s — Ernest Adamič; r — Ernest Adamič; f — Janez Mally, Žaro Tušar, arhivski posnetki; m — Marička Pirkmajer; g — France Lampret; met — 413 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, kopija, Viba film, kopija

Film o prekomorskih brigadah, ki so nastale po kapitulaciji Italije iz jugoslovanskih zapornikov in internirancev. Sodelovale so v zaključnih bojih za osvoboditev dežele in posebej v bojih za osvoboditev Slovenskega Primorja in Trsta.

31. **VOJNA POEMA**

s — Milan Guček; r — Milan Ljubič; f — Janez Mally; m — Darinka Peršin; g — France Lampret; met — 304 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film, kopija

Likovni prikaz narodnoosvobodilne borbe v partizanski grafiki.

1967

32. **APRIL 1941**

s — Zvone Sintič; r — Zvone Sintič; f — arhivski posnetki, Janez Mally; m — Darinka Peršin; g — France Lampret; met — 293 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija

Na osnovi arhivskega materiala prikazani zgodovinski dogodki aprila 1941.

1968

33. **IN MEMORIAM**

s — Vojko Duletič; r — Vojko Duletič; f — Veka Kokalj; m — Vojko Duletič; g — arhivska; met — 250 m; tp — 35 mm, č/b, cs; ž — dokumentarni; p — Vesna film; h —

Dokumentarni film o organizaciji partizanskih bolnic v Sloveniji in o partizanskih zdravnikih in bolničarjih, ki so se na vso moč borili za življenje ranjencev.

1969

34. **NAŠ PRAZNIK**

s — Milan Guček; r — Milan Guček; f — Ivan Marinček; m — Ivan Marinček; g — arhivska; met — 300 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film

Proslava 25-letnice legendarnega pohoda XIV. divizije na Štajersko v Velenju, ki so se je udeležili vsi še preživeli borci, partizani Štajerske in Koroške, in kot častni gost tovariš Tito.

35. **PARTIZANSKI KURIRJI**

s — Zvone Sintič; r — Zvone Sintič; f — Mile De Gleria, Janez Mally; m — Darinka Peršin; g — Jože Kambič; met — 290 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg

Prikaz razvoja in pomena kurirske službe v Sloveniji v času NOB in iznajdljivosti kurirjev, ki so kljub podvojeni budnosti sovražnika opravljali svoje pomembne naloge.

1970

36. **PORTRET MENIHA**

s — Milan Ljubič; r — Milan Ljubič; f — Mile De Gleria; m — Darinka Peršin; g — arhivska; met — 352 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Portret meniha dr. Josipa Edgarja Leopolda-Lavova — njegovo življenje in delo — njegova pripoved o boju za svobodo slovenskega naroda.

37. **LJUBLJANA MESTO — JUNAK**

s — Marica Čepe; r — Zvone Sintič; f — Veka Kokalj; m — Darinka Peršin; g — arhivska; met — 840 m; tp — 35 mm, č/b, st; ž — dokumentarni; h — Viba film

Z uporabo filmskega in fotografskega materiala iz domačih in okupatorjevih virov predstavlja film boj mesta Ljubljane proti silam osi, ki so ga okupirale, a nikoli osvojile in bile ves čas boja v defenzivi.

1971

38. **REVOLUCIJA ŠE TRAJA**

s — Vladimir Koch; r — Milan Ljubič; f — Veka Kokalj, arhivski posnetki; m — Darinka Peršin, France Lampret; g — arhivska; met — 635 m; tp — 35 mm, barvni, č/b, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Film je posvečen 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov; pripoveduje o razvoju Jugoslavije od obdobja med obema vojnama do današnjih dni. Namenjen je bil predvsem gledalcem v tujini, ki ne poznajo novejšje jugoslovanske zgodovine.

1972

39. **POMLAD OB ŽICI**

s — Milan Ljubič; r — Milan Ljubič; f — Ivan Marinček, Jure Pervanje, Veka Kokalj; m — Darinka Peršin; g — arhivska; met — 260 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Reportaža o teku ob žici okupirane Ljubljane, s katerim se vsako leto počasti spomin na težke čase, ko je bilo mesto okupirano.

40. **VESELI VETER**

s — Milan Ljubič; r — Milan Ljubič; f — Veka Kokalj, arhivski material; m — Darinka Peršin; g — arhivska; met — 320 m; tp — 35 mm, č/b, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Dokumentarni film o delovanju Slovenskega narodnega gledališča na osvobojenem ozemlju od 1943—1945, kjer so prirejali mitinge, organizirali gledališke tečaje in uprizarjali prva dela slovenskih partizanskih dramatikov, igrali Cankarja, Nušiča in dela s svetovnega klasičnega repertoarja.

1973

41. **PESEM PADLEGA PARTIZANA**

s — Djordje Radišić; r — Milan Ljubič; f — Veka Kokalj; m — Marička Pirkmajer; g — Sveto Marolt-Špik; met — 325 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Spomini na partizanskega pesnika Karla Destovnika-Kajuha, ilustrirani z arhivskim gradivom in pripovedjo njegovih prijateljev, sodelavcev in bojnih tovarišev.

1976

42. **PO POTEH PARTIZANSKE JELOVICE**

s — Tomaž Ravnihar; r — Tomaž Ravnihar; f — Tomaž Ravnihar; m — Tomaž Ravnihar; g — arhivska; met — 315 m; tp — 16 mm, barvni; ž — dokumentarni; p — ZFA studio Unikal; h — ZFA studio Unikal

Reportaža s pohoda po poteh partizanske Jelovice.

43. **PESEM**

s — Dušan Prebil; r — Dušan Prebil; f — Janez Verovšek; m — Toni Zihlerl, France Lampret; g — izbor pesmi — Anton Sedlar; met — 370 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Dokumentarni film o Partizanskem pevskem zboru, ki je bil ustanovljen 21. aprila 1944 v vasi Planina na Kočevskem Rogu, sestavljen iz ranjenih borcev in partizanskih invalidov, ki neguje tradicijo partizanske pesmi še danes.

1977

44. **MESTO ZA ŽICO**

s — Jane Kavčič; r — Jane Kavčič; f — Tone Robinik; m — Toni Zihlerl; g — arhivska; met — 381 m; tp — 35 mm, barvni, st; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Dokumentarni film o okupirani Ljubljani, v katerem se spretno združujejo arhivski viri in reportažni zapisi Pohoda in sedanjega utripa mesta.

45. **BAZA 20**

s — Dušan Prebil; r — Dušan Prebil; f — Janez Verovšek; m — Toni Zihlerl; g — arhivska; met — 444 m; tp — 35 mm, barvni, ws; ž — dokumentarni; p — Viba film; h — Viba film

Dokumentarni film o Bazi 20 v Kočevskem Rogu, zgrajen na podlagi pričevanj Zdenke Kidrič, Metoda Mikuža, Toneta Fajfarja, Janeza Milčinskega, ing. Rojca in drugih, ki so delovali v Bazi 20 kot centru slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja.

CELOVEČERNI FILMI, PREGLED

1. NA SVOJI ZEMLJI
2. TRST
3. TRENUTKI ODLOČITVE
4. DOLINA MIRU
5. KALA
6. DOBRI STARI PIANINO
7. AKCIJA
8. X 25 JAVLJA
9. BALADA O TROBENTI IN OBLAKU
10. NE JOČI PETER
11. NEVIDNI BATALJON
12. PETA ZASEDA
13. SEDMINA
14. ONKRAJ
15. BEGUNEC
16. ČUDOVITI PRAH
17. MED STRAHOM IN DOLŽNOSTJO
18. MOJA DRAGA IZA
19. NA SVIDENJE V NASLEDNJI VOJNI

1948

1. **NA SVOJI ZEMLJI**

s — Ciril Kosmač; r — France Štiglic; f — Ivan Marinček; sc — Boris Kobe, Tone Mlakar, Veno Pilon; k — Mija Jarc; m — Ivan Marinček; g — Marjan Kozina; i — Lojze Potokar, Stane Sever, France Presetnik,

Miro Kopač, Avgusta Danilova, Mileva Zakrajšek, Angela Rakar, Štefka Drolc, Majda Potokar, Boris Sešek, Gabrijel Vajt, Metka Bučar, Jule Vizjak, Franjo Kumer, Stane Starešinič, Andrej Kurent; met — 2983 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, 2 kopiji; Viba film; d — Vesna film

Baška grapa. Kapitulacija Italije. Stari partizan Sova in španski borec Stane po dolgih pohodih končno prispeta do svoje rodne vasi, ker bodo v grapi minirali zelo pomembno železniško progo. V vasi so vsi partizanski, le gruntarski sin Drejc hoče ostati nevtralen. Mati ga še posebej drži nazaj, ker rad vidi »partizansko« Tildico. V vas se prikrade kurir Dragič s sporočilom, da se vrača Stane in da bi pozdravil očka Orla in Nančiko. Nenadoma pridejo okupatorji in ga na begu ubijejo. Tudi partizani pridejo v vas, kjer novačijo. Priključita se jim tudi Tildica in Nančika. Drejc se še vedno ne more odločiti. Nemci takoj ob svojem prihodu streljajo talce. Partizani se umikajo. Tare jih lakota. Nančiki se vedno bolj blede, ker ne more preboleti smrti svojega brata Dragiča. Odločijo se, da jo pošljejo v bolnico. Ko se začne zavesten boj za Primorsko kot integralni del slovenskega ozemlja, se partizani zopet vračajo. Tildico pošljejo poizvedovat v domačo vas, kjer jo zajamejo belogardisti. Ko se mastijo pri Dragarici, Sova in Stane rešita Tildico. Tokrat odide v partizane tudi Drejc. Spet se bijejo hudi boji za grapo. Nekaj dni jo imajo partizani v rokah in brigada postane udarna. Sova je hudo ranjen. A zopet se morajo umakniti. Zima je huda, prezebli so in lačni. Tildica pričakuje otroka z Drejcem. Sova in Nančika sta se vrnila iz bolnice. Drejc odide v domačo vas po aktiviste, a Nemci ubijejo očka Orla in Drejca, le Borisu, zadnjemu Orlovemu sinu, uspe pobegniti. Partizani sicer pridejo na pomoč, a za Drejca je prepozno. Branijo prelaz, v zadnjih bojih se jim pridruži združena jugoslovanska vojska in skupaj odidejo do morja, na Trst.

1951

2. TRST

s — France Bevk; r — France Štiglic; f — Rudi Vavpotič; sc — Boris Kobe; k — Vera Slapar; m — Milka Badjura; g — Marjan Lipovšek; i — Lojze Potokar, Mira Bedenk, Stane Sever, Anica Kužnik, Stane Potokar, Slavica Kraševcevec, Flavio Della Noce, Alessandro Damiani; met — 2206 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, negativ; Viba film, 1 kopija

Trst, zadnji meseci vojne po kapitulaciji Italije. Boj proti fašistom in okupatorju je povezal Slovence in Italijane. Težišče odpora je ladjedelnica, kjer je že vse pripravljeno, čakajo le še na pomoč slovenskih partizanov. Gestapovski komisar Schmiedtke, policijski komisar Donati ter špijon Galjot pripravljajo akcijo proti upornikom. Eden vodij odpora je mladi Borut, s katerim sodeluje več slovenskih in italijanskih

fantov in deklet. Ko pride kurirka Vida k Borutu, ju iznenadi Galjot. Borut pobegne, Vido pa zapro in mučijo. V zaporu je tudi Borutova mati. Po sabotažni akciji v ladjedelnici obesijo talce, delavce, ki so bili osumljeni upora. V ladjedelnici izbruhne pripravljani upor proti Nemcem in fašistom, prihaja tudi partizanska vojska. Na ulici osvobojenega mesta se najdeta Borut in Vida.

1955

3. TRENUTKI ODLOČITVE

s — František Čap; r — František Čap; f — Ivan Marinček; sc — Mirko Lipužič; k — Nada Souvan; m — Radojka Ivančević; g — Bojan Adamič; i — Stane Sever, Julka Starič, Franek Trefalt, Jože Pengov, Stane Potokar, Severin Bjedič, Andrej Kurent, Bert Sotlar; met — 2765 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Viba film, kopija; d — Vesna film

Belogardisti ujamejo ilegalca-partizana. Ker ga hočejo ohraniti živega, da bi dobili od njega pomembne informacije, ga pripeljejo zastraženega v bolnico. Operira ga znani dr. Koren, ki mu je jasno, kaj se bo z ranjencem dogajalo po operaciji. Zato se odloči, da mu bo po operaciji pomagal pobegniti. Ko doktor na begu ubije domobranskega poročnika, se mora tudi sam prebiti k partizanom. Na begu jih presenetijo nemški vojaki in lahko se rešijo le po eni poti — prek reke. Brodar v dr. Korenu prepozna »morilca« svojega sina, na katerega je bila razpisana nagrada. Zdravnika pošlje v svojo hišo, kjer naj bi počakal na prevoz. Sklene, da se mu maščuje za sinovo smrt. V brodarjevi hiši je tudi njegova snaha, ki jo čaka težak porod. Zdravnik bi lahko pobegnil, ko izve, kaj se mu pripravlja, a ostane in reši otroka in mater. Ko brodar vidi rojstvo otroka, ki brez zdravnikove pomoči ne bi prišel na svet, maščevanje v njem popusti in prepelje na drugi breg tudi dr. Korena.

1956

4. DOLINA MIRU

s — Ivan Ribič, r — France Štiglic; f — Rudi Vavpotič; sc — Ivo Spinčič; k — Eli Likar; m — Radojka Ivančević; g — Marjan Kozina; i — Evelyne Wohlfeiler, Tugo Štiglic, John Kitzmiller, Boris Kralj, Maks Furijan, Janej Čuk; met — 2432 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg, kopija; Viba film, kopija; d — Vesna film

Bombardiranje slovenskega obmejnega mesta. V otroškem zbirališču se najdeta triletna nemška deklica Lotti in Marko, sedemletni slovenski deček, ki sta pri bombardiranju izgubila starše. Lotti Marku govori o »dolini miru«, dolini kjer ni vojne, o kateri ji je pripovedovala babica. Marko se spomni, da bi to lahko bila domačija njegovega strica. Ob prvem alarmu pobegneta. Pot pa je dolga, težka in nevarna. Najprej ju preganja nemška patrulja. Ko ne moreta iz deroče reke, ju reši ameriški pilot — črnc. Jim je skočil iz sestreljenega letala in bi rad prišel na partizansko ozemlje. Tako vsi trije bežijo pred Nemci in pridejo na domačijo Markovega strica. Zjutraj domačijo napadejo Nemci in ubijejo Jima. Ta ju z zadnjimi močmi pregovori, naj pobegneta. V boj posežejo partizani. V medsebojnem obračunu uničijo domačijo. Otroka pa se odpravita iskat novo »dolino miru«.

1958

5. **KALA**

s — Ivan Ribič; r — Andrej Hieng, Krešo Golik; f — Janez Kališnik; sc — Ivo Spinčič; k — Nada Souvan; m — Darinka Peršin; g — Blaž Arnič; i — Jure Doležal, Lojze Potokar, Stevo Žigon, Helena Kordaš, Slavo Švajger, Marjan Kralj, Maks Furijan; met — 2242 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija; d — Vesna film

Ovčarski pes Kala živi v planini ob dedu in Andreju. Njihovo mirno življenje prekinjajo le občasni prihodi volka Murka, ki krade ovce iz staje. V enem od njunih spopadov Kala skoraj podleže. Kala se z Andrejem odpravi v vas na ples, kjer Andrej spozna Ano. Vojna je pred vrati. Andreja pokličejo v vojsko. Ana gre v mesto. Ded in Kala ostane sama na domačiji. Pridejo sovražni vojaki, pobijejo deda, zažgo domačijo in odpeljejo Andreja, ki se je pravkar vrnil, v zapor. Kalo pa hočejo vzgojiti v policijskega psa za zasledovanje pobeglih jetnikov. To jim ne uspeva preveč, Kala napade ječarja in pobegne iz zapora. Iz zapora pobegne tudi Andrej in se priključi partizanom. Kala se vrne na opustelo domačijo. Ker ni nikogar, se zateče v gozd, »podivja« in se priključi volku Murku. Vojne je konec, Andrej se je vrnil in se poročil z Ano. Vaščani sledijo volka Murka in ga ubijejo. Kala ostane sama z mladiči. Ker potrebuje hrano, se sama odpravi v vas. Vaščani se zopet odpravijo na pohod, misleč da je Murko še živ. Andrej v volku prepozna Kalo in jo s klicanjem vabi domov. Kala se mu odzove, a jo na travniku pred hišo ubije Andrejev сосед.

1959

6. **DOBRI STARI PIANINO**

s — Frane Milčinski, France Kosmač, r — France Kosmač; f — France Cerar; sc — Mirko Lipužič; k — Marija Kobi; m — Radojka Ivančević; g — Marijan Lipovšek; i — Vida Kuhar, Vekoslav Janko, Bert Sotlar,

Frane Milčinski, Janez Škof, Andrej Kurent, Kristijan Muck; met — 2660 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg, kopija; Viba film, kopija; d — Vesna film

Prvi posestnik pianina je komponist Blaž Gaber, ki živi mirno v svoji sobi na podstrežju in komponira, zanj vojna in strahote v zvezi z njo ne obstajajo. Toda tistega večera, ko prvič izvajajo njegov koncert za klavir in orkester, ga aretira okupatorjeva policija in ga odpeljejo v zapor. Hišni lastnik da pianino v najem neki gimnaziji. V razred s pianinom pribeži begunec-ilegalec, Nemci preiščejo razred, a ga ne najdejo, ker ga skrije profesor latinščine. Šolo zapro, pianino pa spravijo v zaboj in nalože na vlak. Vlak napadejo partizani, ker so obveščeni, da je na njem radijska postaja. Tako pomotoma odpeljejo tudi pianino. Partizani pianino kmalu uporabijo za akcijo. V belogardistično postojanko pošljejo župniku pianino namesto zaželenega harmonija, kot so prebrali iz prestreženega škofjiskega pisma. V pianino skrijejo razstrelivo in ga pošljejo v vas s partizanko in kurirjem. Cerkev zleti v zrak in partizani zavzamejo postojanko. Pianino je že ves izdelan in razglašen, vendar ga vseeno uporabijo v partizanskem teatru, kjer igra nanj svoje skladbe Blaž Gaber, ki pa svojega pianina ne prepozna več.

1960

7. AKCIJA

s — Marjan Rožanc; r — Jane Kavčič; f — France Cerar, Srečo Pavlovčič; sc — Niko Matul; k — Milena Kumar-Matul; m — Kleopatra Harrisijades; g — Alojz Srebotnjak; i — Branko Pleša, Stane Potokar, Nikola Popović, France Presetnik, Milan Sardoč, Slavko Belak, Polde Bibič, Franjo Blaž, Vanja Drach, Kristijan Muck, Lojze Rozman; met — 2320 m; tp — 35 mm, č/b, st; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg, kopija; Viba film, kopijada; d — Vesna film

»Akcija« se dogaja v eni sami noči med drugo svetovno vojno. Partizanski bataljon se pred sovražnikom umakne v okolico malega mesta. Pade v zasedo in le 7 ljudi se reši v neko klet, drugi so mrtvi ali pa so jih odpeljali v zapor, kjer čakajo na eksekucijo. V tem brezupnem položaju se »rešeni« partizani odločijo, da napadejo zapor, rešijo jetnike in skupaj z njimi skušajo prodreti iz mesta na partizansko ozemlje. Glavnina filma prikazuje predvsem značaje in psihološke boje zaprtih na eni, in odločanje partizanov za akcijo na drugi strani. Ko partizani napadejo zapor in osvobodijo jetnike, jih večina pobegne, ostane jih le nekaj, ki pa nimajo kakšnih večjih možnosti za obstanek.

8. X 25 JAVLJA

s — František Čap (po istoimenski noveli Milana Nikolića); r — František Čap; f — Janez Kališnik, Žaro Tušar, Mihajlo (Miro) Vižintin; sc — Mirko Lipužič; k — Nada Souvan; m — Dušan Povh; g — Bojan

Adamič; i — Dušan Janičijević, Tamara Miletić, Stevo Žigon, Nikola Simić, Rolf Vanka, Angela Hlebce, Mata Milošević, Aleksander Gavrić; met — 2613 m; tp — 35 mm, č/b, dialiskop; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg, kopija; d — Vesna film

Zagreb, 1941. Takoj po prihodu Nemcev se študent Mirko Simič odloči, da bo skušal pri svojem bratranču Binderju, nemškem funkcionarju, poiskati službo, ki mu bo omogočala partizanom sporočati informacije. Po nekaj preizkušnjah službo res dobi v vohunskem oddelku pri Schulzeju, kjer je tudi tajnica Hilda. Hilda ga nekoč vidi pri omari z dokumenti, vendar ga ne izda. Nemci ga izšolajo za vohuna in ga pošljejo na partizansko ozemlje, ker imajo pretrgano zvezo z bivšim obveščevalcem. Pri odskoku s padalom ga ujamejo partizani, ki jim komaj dopove kako in kaj, ker so bili iz mesta prepozno obveščeni. Mirko — sedaj X 25, razkrinka obveščevalca Nemcev advokata Sivačiča in agentu v štabu. Nemcem posreduje lažne informacije, tako da ofenziva na osvojenno ozemlje ne uspe. X 25 mora zopet nazaj k Nemcem, krivdo za neuspeh pa zvali na Sivačiča kot dvojnega agenta. Ko se dokoplje do seznamov osumljenih za sodelovanje s partizani in vseh, ki sodelujejo z Nemci, ti ne pridejo v prave roke, temveč v roke gestapa. Osumljena sta Hilda in seveda tudi Mirko. X 25 zvali domnevno krivdo na Hildo. Ubije svojega bratranca in mu odvzame dokumente, ki niso prišli v roke partizanom. Hildo reši iz pripora v njenem stanovanju in skupaj z zadnjim tramvajem odideta iz mesta.

1961

9. BALADA O TROBENTI IN OBLAKU

s — Ciril Kosmač, France Štiglic; r — France Štiglic; f — Rudi Vavpotič; sc — Tone Mlakar; k — Nada Souvan; m — Milka Badjura; g — Alojz Srebotnjak; i — Lojze Potokar, Angela Hlebce, Branko Miklavc, Marija Lojck, Rudi Kosmač, Lojze Rozman, Maks Bajc, Polde Bibič, Vladimir Skrbinšek; met — 2181 m; tp — 35 mm, č/b, ws; p — Triglav film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film

V Temnikarjevi domačiji visoko v gorah kljub vojni nestrpnost pričakujejo božične praznike. Oče se ravno odpravlja po božično drevo v gozd, ko jih iznenadijo obiski. Najprej pride Zaplatarjev Janez, zaročenec Temnikarjeve Justine, na ramah nosi ubito srno. Kmalu za njim pa se prikaže belogardistična patrola Gašper, Miha in Boltežar, ki se zelo nersramno in izzivalno obnašajo. Iz njihovega pijanskega razgovora Temnikar izve, da se odpravljajo v Čarjevo steno, da bi pobili ranjene partizane. Stari Temnikar, ki je do tega dne le pasivno spremljal osvobodilni boj, se odloči, da bo pomagal nemočnim ranjencem. Šel bo po bližnjici in nato iz zasede napadel belogardiste. Na poti najde krvave sledove in v njem se prebudi sum, da je partizane izdal zaročenec nje-

gove hčere. Naj se vrne in jo opozori? Boji se, da bo umrl med opravljanjem naloge, ki si jo je zadal. Dobro se zaveda, kako se bodo okupatorji maščevali nad njegovim domom, če podleže. Toda ranjenci ne morejo čakati. Napade belogardiste, dva ubije, s tretjim pa se med bojem zvrne v prepad.

1964

10. **NE JOČI PETER**

s — Ivan Ribič; r — France Štiglic; f — Ivan Marinček; sc — Mirko Lipužič; k — Nada Souvan; m — Milka Badjura; g — Alojz Srebotnjak; i — Bert Sotlar, Lojze Rozman, Zlatko Šugman, Majda Potokar, Bogdan Lubej, Marjanca Mavec, Miha Derganc; met — 2537 m; tp — 35 mm, č/b, cs.; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije ,neg, Viba film; d — Vesna film

Minerca Dane in Lovro dobita nalogo, da na osvobojeno ozemlje odpelejeta tri otroke, ki so jih partizani rešili iz transporta. Minerca se upirata, ker se jima zdi, da ta naloga ni vredna pravega borca. Vendar ju otroci, posebno mali Peter, kmalu omečijo. Peterček, ki jim vseskozi dela težave, steče na minsko polje. Naletijo na nemško patroljo, ki jih začne zasledovati. Pred Nemci se zatečejo na osamljeno kmetijo. Tu naletijo na terenko Magdo — legendarnega kapetana Brino. Brez nje se ne morejo prebiti, treba pa je tudi obvestiti štab o pripravljajoči se ofenzivi. Nemci namreč zbirajo material in municijo v podzemeljski jami, ki je dobro zastražena. Dane skuša na vsak način minirati skladišče razstreliva, vendar mu Magda to odsvetuje. Ob tem padejo v nemško zasedo. Peterček zopet pobegne in se zvrne v neko luknjo, prek katere najdejo pot do skladišča. Dane in Lovro ga spustita v zrak in s tem presenetita Nemce, nato vsi skupaj zbežijo prek reke na osvobojeno ozemlje. V štabu brigade sta Dane in Lovro pohvaljena, takoj dobita nove minerske naloge, šele tu jima je jasno, kdo je pravzaprav mlada in lepa Magda, iz katere sta se norčevala.

1967

11. **NEVIDNI BATALJON**

s — Ivan Ribič; r — Jane Kavčič; f — France Cerar; sc — Eli Likar; k — Maruša Zelenko; m — Darinka Peršin; g — Mario Rijavec; i — Jasmin Škodlar, Mitja Primec, Franci Trkov, Rajka Veldin, Miha Derganc, Miha Baloh, Milan Sardoč, Demeter Bitenc, Danilo Bezljaj, Lojze Rozman, Janez Škof; met — 2155 m; tp — 35 mm, č/b, ws.; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije ,neg, Viba film, 1 kopija; d — Vesna film

Ob reki leži trg, ki je precej oddaljen od bližnjih hribov. Nemška posadka se čuti precej varno, saj jo nenaden partizanski napad ne more presenetiti. Ta mir pa ni všeč mladim, ki organizirajo zarotniško skupino — nevidni bataljon — in pripravijo prve akcije. Po zidovih pišejo protinemška gesla, v bencinske tanke vsujejo sladkor. Nemci poostrijo kontrolo, vendar skritega nasprotnika ne morejo odkriti. Ko pobegne eden izmed jetnikov, ki grade v bližini mesta most, se člani nevidnega bataljona odločijo, da mu bomo pomagali. Nemci ga po močvirju iščejo s psi, vendar ga otroci spravijo iz močvirja. Ko začno okupatorji preiskovati hišo za hišo, ga morajo spraviti iz mesta. Na pomoč jim pride bivši cirkusant. Ob mostu, ki pelje na partizansko ozemlje, ga otroci preoblečejo v maškaro. Ko mu Nemci dvignejo masko in vidijo kdo je pod njo, ga puste pri miru. Otroci nato isto masko nataknejo beguncu in ta mimo straž prekorači most.

1968

12. **PETA ZASEDA**

s — Vitomil Zupan; r — France Kosmač; f — France Cerar; sc — Eli Likar; k — Maruša Rozman; m — Dušan Povh; g — Radovan Gobec, arhivska; i — Tone Gogala, Boris Cavazza, Dare Valič, Marjana Breccelj, Janez Vajevac, Arnold Tovornik, Branko Ivanc, Iztok Jereb; met — 2500 m; tp — 35 mm, č/b, st.; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg, Viba film, kopija; d — Vesna film

Partizanski odred nekajkrat zapovrstjo pade v sovražno zasedo, kar zbudi upravičen sum, da je vmes izdajstvo. Komandant Hari in komisar Ilija umakneta edinico v oddaljeno vas in vzpostavita karanteno, da bi odkrila izdajalca. Vzdušje sumničenja in tesnobe zajame vso enoto, vendar nihče od partizanov ne vzbuja posebne pozornosti. Sumi se združijo okoli načelnika štaba. Bregar začuti, da se je znašel v izpostavljenem položaju. Misli, da je treba o razmerah v odredu obvestiti nadrejeni štab. Tragičen nesporazum, ki se splete prek Bregarjevega dekleta Mije in njenega strica v dolini, za trenutek res prikaže Bregarja kot izdajalca. Sovražnik se približuje. Bregar misli, da je najvažnejši boj, ne pa prazno sumničenje. Toda fanatični vodja štabne patrole Bregarja ubije. Odred odhaja iz vasi pomirjen, da je izdajstvo likvidirano. V duši komisarja in komandanta pa je dvom o pravilnosti njihovega početja — novo grenko spoznanje.

1969

13. **SEDMINA**

s — Matjaž Klopčič (po istoimenskem romanu Bena Zupančiča); r — Matjaž Klopčič; f — Rudi Vavpotič; sc — Niko Matul; k — Alenka Bartl; m — Milka Badjura; g — Jože Privšek; i — Rade Šerbedžija,

Snežana Nikšić, Mirko Bogataj, Milena Dravić, Stane Sever, Tone Slodnjak, Relja Bašić; met — 2500 m; tp — 35 mm, barvni, st.; p — Viba film; h — Arhiv Slovenije, neg; d — Vesna film

Ljubljana, spomladi 1941. Okupacija Italije. Stari, na videz dobri in urejeni svet, v katerem je živel, se za maturanta Nika nenadoma zruši. Nepričakovano obdobje negotovosti in prvih razočaranj še poglobi njegovo razmerje s privlačno vdovo Ano in razmerje njegove ovenele sestre z italijanskim oficirjem. Ljubezen do sošolke Marije in vpliv študenta Popaja ga pripeljeta k ilegalnemu odporu v okupirani Ljubljani. Njegov dom je razpadel, poleg tega pa ga nenehno išče okupator. Niko in Popaj čakata na primerno priložnost, da bi zapustila mesto in se pridružila partizanom, ki so ju zadolžili, naj prineseta ponarejene papirje. Na poti skozi park ju spoznajo špijoni in ju napadejo. Popaj krije Nika, da bi prenesel papirje na varno. V neenakem boju Popaja ubijejo, Niko pa se ranjen zateče v Marijino hišo. Niko prvič ubije človeka. Mladeničeva mladostna omahljivost in nestalnost tako prek nasilja v trenutku dozorita v zrelost, ki se z vso silo bori za obstanek.

1970

14. **ONKRAJ**

s — Matej Bor; r — Jože Gale; f — Aleksander Petković; sc — Vlastimir Gavrik; k — Irena Felicijan; m — Darinka Peršin; g — Urban Koder; i — Ivica Vidović, Janez Škof, Milena Zupančič, Jasna Androjna, Jože Zupan, Boris Cavazza; met — 2100 m; tp — 35 mm, č/b, ws.; p — FRZ — Centar filmskih radnih zajednica SR Srbije, FRZ — Fimska radna zajednica Ljubljana; h — Arhiv Slovenije, kopija

V filmu se soočata dve resnici. Vsaka izmed njiju po svoje osvetljuje in pojasnjuje drugo. Prva zgodba, nočni lokal v katerem se zbira sodobna mladina, ki beži od realnosti v omotičnost divjih ritmov, alkohola . . . Druga zgodba o mladi Darji, »deklici modrih oči«, ki zaradi ljubezni do partizanskega kurirja Damjana odide z njegovo pošto do kurirske postaje, da bi on lahko v miru slavil svoj rojstni dan. Darjina pot se konča tragično. Ker je prepričan, da je samo on kriv Darjine smrti in smrti nekaj soborcev, se Damjan skuša rehabilitirati.

1973

15. **BEGUNEC**

s — Marjan Rožanc; r — Jane Kavčič; f — Jure Pervanje; sc — Niko Matul; k — Marija Kobi; m — Katarina Stojanović; g — Janez Gregorc; i — Boris Cavazza, Ljudmila Lisina-Jovanović, Rade Šerbedžija, Duša Počkaj, Majda Potokar, Boris Kralj; met — 2200 m; tp — 35 mm, barvni, ws.; p — Viba film, FRZ Beograd; h — Viba film, kopija

Ivan, Ana in Ernest so skupaj odraščali, hodili skupaj v šolo in gradili med seboj prijateljstvo, ljubezen in tovarišтво. Prihod vojne pretrga njihovo drugovanje, razbije njihovo mladost, razblini njihove sanje. Ljubezen in prijateljstvo se spremenita v sovraštvo. Ana se pridruži osvobodilnemu gibanju, Ivan, vzgojen v samostanu — fašistom. Ernest poskuša ostati nevtralen, nezavedajoč se, da neangažiranost vodi v osamljenost, v krog, iz katerega ni izhoda. Ivan in Ernest zaradi svojih zblod tragično končata, Ana pa s tem izgubi upanje, da bi ju lahko usmerila na pravo pot in tako obnovila njihovo staro tovarišтво in ljubezen.

16. ČUDOVITI PRAH

s — Milan Ljubič (po romanu Vjekoslava Kaleba); r — Milan Ljubič; f — Jure Pervanje; sc — Niko Matul; k — Milena Kumar; m — Darinka Peršin; g — Darijan Božič; i — Silvo Božič, Ljubiša Samardžič, Jože Zupan, Maks Bajc, Janez Vrhovec, Ivanka Mežan; met — 2630 m; tp — 35 mm, barvni, st.; p — Viba film, Kinematografi Zagreb; h — Viba film; d — Vesna film

Velika sovražna ofenziva. Dva partizana Deček in Goli sta izgubila svoji enoti. Ostala sta osamljena globoko v sovražnem ozemlju. Potujeta po sivi pokrajini med razrušenimi in opustošenimi vasm, se izogibata sovražnim zasedam, borita z utrujenostjo in posebej z lakoto, ki jima načinja telo in duha, a upanja ne izgubita. Po nekaj težkih dneh le najdeta pot k svojim.

1975

17. MED STRAHOM IN DOLŽNOSTJO

s — Vojko Duletič (po povesti Karla Grabeljška); r — Vojko Duletič; f — Jure Pervanje; sc — Niko Matul; k — Milena Kumar; m — Vojko Duletič, g — arhivska; i — Marjeta Gregorač, Boris Juh, Ivan Jezernik, Angela Hlebce, Branko Miklavc, Demeter Bitenc, Sandi Krošl; met — 2450 m; tp — 35 mm, barvni, st.; p — Viba film; h — Viba film; d — Vesna film

1941. Italijanski okupatorji zasedejo zahodno Slovenijo. Na samotni kmetiji v Polhograjskih Dolomitih živita mlada Kozlevčarja, ki kmalu spoznata vse bridkosti vojnega časa. Na njunem posestvu se vrstijo druga za drugo okupatorske vojske in domači izdajalci: za Italijani pridejo belogardisti, za njimi četniki in domobranci pa Nemci. Kmetijo obiskujejo tudi partizani in v mladem Kozlevčarju ter njegovi ženi se bje boj: v strahu sta za življenje, obenem pa čutita, da imata posebno dolžnost do domače osvobodilne vojske. Dolgo se ne moreta odločiti za odkrito sodelovanje, ko pa se končno odločita, ju Nemci odkrijejo in ubijejo.

1979

18. **MOJA DRAGA IZA**

s — Vojko Duletič (po istoimenskem romanu Iva Zormana); r — Vojko Duletič; f — Karpo Godina sc —; m — Vojko Duletič; g — Zoran Simjanović; i — Zvone Hribar, Štefka Drolc, Bert Sotlar, Radko Polič, Boris Juh, Marjeta Gregorač, Demeter Bitenc, Majda Grbac, Milena Zupančič, Dare Valič; met — 2400 m; tp — 35 mm, barvni, st.; p — Viba film; h — Viba film; d — Vesna film

Ob smrti svojega očeta Andrej Novak razmišlja o svojem življenju in spremembah, ki jih je njegova kmečko-meščanska družina doživela med drugo svetovno vojno in o revolucionarnih spremembah po njej. Njegov oče se je poročil z meščanko in Nemko Heisingerjevo, ki se nikoli ni čisto vživela v kmečko okolje. Brata Antona so vzgajali v mestu, kjer naj bi tudi ostal, Stane pa naj bi ostal na kmetiji. Antona že v začetku vojne ubijejo kot talca. Stane pa se zaradi navezanosti na zemljo pridruži belogardistom. Andrej gre po Antonovih stopinjah in iz ilegala postane prepričan udeleženec revolucije. Sestra Ana s pobeglim belogardistom odide v Avstralijo in o njej ni več sledu. Po vojni pride Antonovo dekle Karla iz koncentracijskega taborišča. Najprej se udinja pri stricu Heisingerju, nato pa se z njim tudi poroči. Andrejev soborec Gašper spelje Andreju njegovo dekle Vero, hči bivšega tovarnarja. Stane naredi samomor, oče pa se poroči z deklo Polono, ki nosi Stanetovega otroka, Andreju pa se odreče. Andrej zapusti dom in se odpravi v mesto, iluzije so ostale in Andrej išče dalje.

1980

19. **NASVIDENJE V NASLEDNJI VOJNI**

s — Živojin Pavlovič (po romanu Vitomila Zupana *Menuet za kitaro*); r — Živojin Pavlovič; f — Tomislav Pintar; s — Mirko Lipužič; k — Irena Felicijan; m — Olga Skrigin; g — Bojan Adamič; i — Metod Pevec, Hans Christian Blech, Boris Juh, Milan Puzić, Tanja Poberžnik, Ivo Ban, Jožica Avbelj, Janez Starina, Barbara Levstik, Zvone Hribar, Jože Horvat in drugi; met — 3213 m; tp — 35 mm, color, ws.; p — Viba film Ljubljana; h — Viba film; d — Vesna film

V Španiji, na koridi se srečata nekdanja smrtna sovražnika, slovenski partizan in nemški vojak. V njunih dialogih znova oživi bolezen, ki ju je oba obsedla — vojna. Iz zanesljive historične in geografske razdalje skušata dognati tiste poteze davnega spopada na življenje in smrt, ki med krvavim bojem niso mogle biti razvidne. To so podobe jugoslovanskega osvobodilnega gibanja, gledane skozi izrazito subjektivno prizmo. Mimo

vrste posameznikov nastopajo tri ključne osebe, partizan Berk, partizan in nekdanji španski borec Anton ter nekdanji nemški vojak Bitter. Pravi sogovornik Berka-avanturista, Berka-hazarderja in Berka-turista je Anton-španski borec. Če soočenje med Berkom in Bitterjem petintri-deset let pozneje pomeni glede na drugo svetovno vojno časovno relati-vizacijo perspektive, njen odtujevalni učinek, potem so soočanja med Berkom in Antonom vrednostna opredelitev tega dogajanja. Tako Ber-kova spominska avantura najde svojo identiteto. Ponovno srečanje sta-rega Berka z mrtvim Antonom pomeni konec Berkove duhovne avan-ture z Bitterjem. Antonova opredelitev je Berkova opredelitev. Anto-nova kontinuiteta je Berkova kontinuiteta. Prisotnost Antona v haluci-nantnem prostoru Španije pomeni smiselno poglobitev obeh perspektiv tistih, ki so ostali, od vojne nikoli ne bodo ozdraveli.

VIRI:

1. Arhiv SR Slovenije, Ivan Nemanič, Inventar filmskega gradiva (rokopis)
2. Slovenski gledališki in filmski muzej, Gradivo za filmografijo Triglav filma (rokopis)
3. Slovenski gledališki in filmski muzej, Lilijana Nedić, Gradivo za filmografijo slovenskega filma 1970—1980
4. Jugoslovanska kinoteka, Popis materiala Triglav filma (rokopis)
5. Filmografija Jugoslovenskog filma 1945—1965. Beograd, Institut za film 1970
6. Filmografija Jugoslovenskog filma 1965—1970. Beograd, Institut za film, 1974
7. Arhiv Viba filma

LEGENDA

s	— scenarij
r	— režija
f	— fotografija
sc	— scenografija
k	— kostumografija
m	— montaža
g	— glasba
an	— animacija
gr	— glavni risar
i	— igrajo
rd	— redaktor
met	— dolžina filma v metrih
tp	— tehnični podatki (širina filma, barva, sistem)
p	— proizvodnja
d	— distribucija
h	— hranišče
or neg	— originalni negativ
st	— standard
ws	— wide-screen
sn	— cinemascope
od	— odobritev za predvajanje

Pripis:

V arhivu RTV Ljubljana sta dva filmska materiala, ki vsebujeta originalne dokumente, posnete v obdobju NOB. Filma nista vsebinsko razrešena, zato lahko vsebujeta gradivo, ki ga Arhiv Slovenije ne poseduje. Zato ju tukaj vseeno navajam.

1969

PARTIZANSKI DOKUMENTI

r — Stane Viršek; f — Stane Viršek; met — 1230 m; pp — 35 mm. č/b, nemi

1978

PARTIZANSKI DOKUMENTI BOŽIDARJA JAKCA

f — Božidar Jakac; met — ca. 120 m (I), ca. 141 m (II); pp — 16 mm, č/b, nemi

Thème de la guerre de libération nationale dans le cinéma slovène

On réunit dans cet article tous les documents accessibles sur le thème de la guerre de libération nationale et de révolution slovène dans la période de 1941—1945. L'article est divisé en deux parties: en matériels de cinéma authentiques conservés de cette période et en production de cinéma régulière de 1945 à 1980.

Les documents de cinéma de 1941 à 1945 représentent sans doute le matériel le plus précieux de l'histoire du cinéma slovène. On y trouve des fragments des thèmes enregistrés par les partisans (les batailles, les manoeuvres, la constitution du gouvernement, les hôpitaux des partisans, la vie et le travail sur le territoire libéré, les contacts avec l'armée des alliés) et le matériel filmique qui fut enregistré par Emona film comprenant surtout les manifestations des occupants et des traîtres.

La deuxième partie comprend la production nationale de cinéma qui ne fut constituée qu'en 1945 et sa contribution au thème de la libération nationale. Elle est divisée en journaux filmés, court métrages et long métrages dans l'ordre chronologique. Des court métrages ont surtout un caractère documentaire utilisant du matériel authentique enregistré dans les années 1941—1945 reconstruisant des événements et des personnages particuliers et traitant des thèmes se rattachant à la tradition de la guerre de libération nationale. Le dernier chapitre est consacré aux long métrages interprétés comprenant un tiers de la production entière.

Kazali (imensko in kazalo naslovov) k zgornjemu pregledu od str. 180 dalje.